

[Schmidt.]

Vekselvirkning i Stedet for i en mistroisk Værgen sig imod hinanden? Denne Mistro, som nu alt for stærkt karakteriserer Forholdet, kan ikke vige, medmindre hver Del frit kan udfolde sig og sine Kræfter. Men hvorfor skal disse Kræfter altid staa imod hinanden? Jeg ser nøgternt nok paa Tingene til at vide, at sligt ikke kan komme paa een Gang, ja, at det for Øjeblikket er vanskeliggere, end det har været, men det er jo ofte saaledes, at man først skal prøve, hvorledes det er galt, inden man vinder Ligevægten igen, og sikkert er det, at begge Parter først maa finde sig selv, inden man finder hinanden.

Foreløbig er det vel det tyske Folk, der i særlig Grad sammenfatter sine Kræfter som Værn mod en europæisk Omgivelse, der vilde holde det nede. Det maa man venne sig til paa dansk Side i Stedet for at spærre for et Folks naturlige Livsstrøm, som man ofte nok har gjort det og gør det endnu. Jeg betragter alle disse Forsøg, som jeg ofte nok har peget paa før, som født af en Svaghed, der mangler Tillid til de egne folkelige Kræfter.

Borgmester Dr. Kaper, der er saa ivrig for at blæse til Kamp, ledes, hvis jeg forstaar ham ret, rigtignok af den Tanke, at den danske Stilling maa udbygges i Grønlandet. Det er et indre dansk Angiggende, som jeg ikke skal blande mig i, men det skræmmer ikke os, der selv samler vore Kræfter. Men naar Dr. Kaper slaar saa stærkt til Lyd for, at Staten eller Regeringen skal føre, saa mener jeg rigtignok, at Folket selv og dets ledende Mænd skal føre, og at Staten eller Regeringen, som man kalder paa, allerførst har den Opgave at give begge Folkedele lige Muligheder. Det er den samme Indvending, jeg maa gøre mod det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsens Foredrag i Borups Højskole. Begge to, baade Dr. Kaper og det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen, anbefalede dog ogsaa at indskrænke vore Rettigheder paa visse Omraader, hvilket heller ikke taler for, at man har den Tillid til de egne Folkekræfter, som man burde have. Det er denne Sikkerhed, der allerførst maa vindes, for at der kan blive fri Bane for det at slaa Bro, som dog maa være Maalet.

Vejen til sligt Maal, ved jeg nok, er ikke helt nem, for der er store Hindringer at overvinde, der ikke blot ligger paa det kulturelle, men ogsaa paa det økonomiske Omraade, og det er noget, der ikke kan vente. Nordslesvig er den fattigste Landsdel af Danmark. Det er nu ofte nok fastslaaet,

og det er desto smerteligere, fordi det var en velhavende Landsdel, og det er desto farligere, fordi det er et Grønland. Et Grønland er altid uheldigere stillet, fordi det ligger ved Periferien. Det er helt uafhængigt af det andet: at et Grønland er befolket af to forskellige Folkedele. Nej, allerede ved den Kendsgerning at ligge fjernt fra det økonomiske Livs store Knudepunkt er Landet ugunstigt stillet, dersom dette ikke udjævnes ved særlige Foranstaltninger. Blodomløbet maa sættes i Fart. Provinsen føler sig forfordelt af Hovedstaden, Grønlandet er det allerrest.

Hvad Nordslesvig angaar, ligger det særlig galt, f. Eks. med Tjenestefolk, med Varetilførsel, der gaar over København, altsaa har en alt for lang Vej til os, og sligt. Saa er der jo ogsaa det, at vi kun har Oppland til een Side, ikke mere til den Side, hvor det kunde være særlig frugtbart. Det vilde kun være naturligt at indrømme Grænseomraadet en friere Forbindelse med Nabolandet ved særlige Kontingenter, ved Toldlettelser eller sligt. Med god Vilje er der en hel Del Muligheder, som ogsaa er prøvet andre Steder, og som igen vilde aabne nye Muligheder, dersom man kunde beslutte sig til at tage stort paa Tingene.

Det økonomiske Spørgsmaal i Nordslesvig er altsaa, som jeg har vist, ogsaa et Spørgsmaal mellem de to Nabofolk og Stater. Det kunde lettere løses, om man ogsaa var opmærksom paa den Side. Men selvfølgelig er det allerførst et indrepolitisk dansk Spørgsmaal, og i den Retning, mener jeg, er Udviklingen gaet en uheldig Vej. Det har sit Udspring i den Tid, der kort efter Verdenskrigens Udgang bragte netop de Mennesker i Forgrunden, der havde tjent ved Krigen og nu først ret saa deres Chance: at tjene mere. Danmarks Glæde over Nordslesvigs Tilslutning blev desværre akkompagneret af denne Spekulationsfeber, som ganske vist herskede over hele Europa, men ikke til Ære for Europa, heller ikke for Danmark, og som blev til en Ulykke for vort Grønland. Der var sikkert Hjerte for Landet og dets Befolkning, men man mente ikke at have Penge nok — til Trods for, at man i høj Grad havde vundet ved Krigen — hverken til en Pari-Omregning eller til en betryggende fast Pengepolitik eller god Vilje til at rette paa de Misforhold, der snart viste sig. Man dækkede over Hundreder af Millioner, der ved Landmandsbanken gik tabt, men ikke over Nordslesvigs Nød.

Det er den dybeste Grund til al den Uro, der siden har været i Nordslesvig, og